

2. Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. № 118

3. Про затвердження Положення про Урядового уповноваженого з антикорупційної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2013 р. № 949

4. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII

УДК 342.92(043.2)

Пухтецька А. А., к.ю.н., доцент,
Юридичний факультет,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м. Київ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВРАХУВАННЯ СТАНДАРТІВ НАЛЕЖНОГО УРЯДУВАННЯ В ЧИННОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Впровадження стандартів належного урядування – одне з центральних завдань сучасної нормотворчої та державотворчої практики, його реалізація – індикатор дотримання державою низки важливих політичних, правових, економічних та соціальних критеріїв, що засвідчують демократичний поступ. Низка концептуальних актів законодавства України визначають завдання поступового впровадження концепції та стандартів належного урядування та належної адміністрації в законодавстві України, проте їх зміст та інтерпретація залишається поза увагою законодавця. З огляду на це, в представлених тезах доповіді пропонується розкриття змісту та основних напрямів врахування стандартів належного урядування в чинному законодавстві України з урахуванням досвіду європейських країн, рекомендацій Світового банку.

Концепція належного урядування дістала значну розробку у працях вітчизняних вчених – представників різних напрямків юридичних, політичних наук, державного управління, менеджменту, економіки, адже її зміст комплексно розкриває сучасний стан дотримання життєво важливих стандартів для життя людини, життєдіяльності суспільства, відображають сучасний стан та перспективи соціального захисту, розподілу прибутків, податків в суспільстві.

Термін урядування в сучасній адміністративно-правовій та інших галузевих юридичних дисциплінах до цього часу не використовується для позначення процесів взаємодії між керуючою

та керованими підсистемами державного механізму, для цього усталено керуються широко розвинутою радянською наукою теорією системного підходу [1, с. 201]. У вітчизняних енциклопедичних джерелах означений термін розглядається як «функція високоорганізованих систем (соціологічних, біологічних, технічних), що забезпечує їх структурну цілісність, підтримання заданого режиму діяльності, реалізацію програми досягнення мети» [2].

Проте наведені визначення лише частково відображають сучасні підходи до розуміння змісту та стандартів належного урядування, що використовуються для оцінки відповідних явищ та процесів в Україні провідними міжнародними та європейськими регіональними організаціями, Світовим Банком. Наведемо деякі з них: «Урядування – система цінностей, політик та інституцій, за допомогою яких суспільство керує своїми соціальними, політичними та економічними справами через взаємодію з та всередині уряду, громадянського суспільства та приватного сектора. Це спосіб, у який суспільство організовується для прийняття та реалізації рішень – досягнення взаєморозуміння, консенсусу та взаємодії. Воно включає в себе механізми та процеси визначення інтересів громадян та їх об'єднань, узгодження їх розбіжностей та забезпечення реалізації законних прав та обов'язків.» [3].

Серед ключових показників урядування, дотримання яких має бути закріплене в актах законодавства України та політичних документах, слід зазначити: 1) участь (врахування голосу) та відповідальність; 2) політична стабільність та відсутність злочинності/тероризму; 3) ефективність уряду; 4) якість регуляторної політики; 5) верховенство права; 6) контроль за корупцією.

Означені індекси належного урядування відповідають впровадженим стандартам належного урядування щодо відкритості, участі, відповідальності, ефективності та відповідності політики, що впроваджується у європейських країнах відповідно до положень Білої книги європейського урядування [4].

Пріоритетного закріплення в чинному законодавстві України потребують стандарти належного урядування, пов'язані із запровадженням підвищених стандартів адміністративної відповідальності органів публічної адміністрації перед приватними особами за шкоду, запроваджену їх незаконними актами, рішеннями та бездіяльністю. Досвід Прибалтійських країн, що приєдналися до Європейського Союзу засвідчує необхідність відповідно закріпленні на рівні статусного закону, що врегульовує нові інституційні засади організації публічної адміністрації. Врегулювання на рівні

відповідного закону дозволяє не тільки створити належні правові засади діяльності органів публічної адміністрації з урахуванням стандартів належного урядування, але й забезпечити належну реалізацію покладених функцій та завдань, передбачити в законі підстави, правові межі та види юридичної, в тому числі адміністративної, відповідальності органів публічної адміністрації, що виступає необхідною передумовою запровадження інституту публічної адміністрації.

Узагальнюючи викладене, слід підсумувати, що запровадження на законодавчому рівні стандартів належного урядування є одним з основних завдань сучасної правотворчої та правозастосовної практики, вироблення національної моделі нормативного закріплення стандартів належного урядування забезпечить комплексне оновлення підходів до визначення змісту завдань, функцій. Повноважень органів публічної адміністрації, створить умови для розвитку та підвищення ефективності судового оскарження для захисту прав громадян в публічно-правовій сфері.

Література

1. Пухтецька А. А. Європейські принципи адміністративного права: монографія / А. А. Пухтецька. – Вид. друге, доопрац. і доповн. – К.: Логос, 2014. – 237 с.

2. Філософський енциклопедичний словник. НАН України. Гол. ред. В. І. Шинкарук. Інст-т філософії ім. Г. С. Сковороди. – К.: Абрис, 2002. – 742 с.

3. UNDP Noteon Governance for Human development, 2016, 286 p. // База даних «UNDP». URL: http://hdr.undp.org/sites/default/files/2016_human_development_report.pdf

4. European Governance. A White Paper. Commission of the European Communities. COM (2001) 428 final. Brussels, 25.07.2001 // База даних «Документи Європейської Комісії». URL: http://europa.eu/rapid/press-release_DOC-01-10_en.htm

УДК 340.132.642:343(043.2)

Сігарьов Є. С., аспірант,
Національна академія Служби безпеки України, м. Київ
Науковий керівник: Щербина Л. І., к.ю.н., с.н.с.

ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА ВИДИ ДОКУМЕНТІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Однією з проблем щодо практичного застосування документа як способу доказування у кримінальному провадженні є визначення